

Izglītības un zinātnes ministrija

Vaļņu iela 2, Rīga, LV - 1050, tālr. 67226209, e-pasts pasts@izm.gov.lv, www.izm.gov.lv

Rīgā	Datums skatāms laika zīmogā	Nr.	4-10e/21/4324
Uz	30.11.2021. 20.12.2021.	Nr.	1-12/1 1-5/294

Latvijas Republikas tiesībsargam

Par sociālās korekcijas izglītības iestādi “Naukšēni”

Izglītības un zinātnes ministrija ir izskatījusi Latvijas Republikas tiesībsarga 2021. gada 30. novembra ziņojumu Nr. 1–12/1 un 2021. gada 20. decembra vēstuli Nr. 1–5/294 un sniedz informāciju par sociālās korekcijas izglītības iestādes “Naukšēni” (turpmāk – iestāde) darbības nodrošināšanu.

Lai risinātu krīzes situāciju iestādē un vienotos par turpmākām darbībām attiecībā uz tās pastāvēšanu, kā arī pilnveidotu sociālās korekcijas sistēmu ilgtermiņā, Izglītības un zinātnes ministrija ir izveidojusi starpinstitucionālu darba grupu (izveidota ar Izglītības un zinātnes ministrijas 2021. gada 1. novembra rīkojumu Nr. 1-2e/21/368 “Par starpinstitucionālu darbu grupu”, faktiskā grupas darbība dažādos sastāvos notiek no 2021. gada 7. oktobra). Minētā darba grupa sanāk dažādos sastāvos atkarībā no risināmā jautājuma, piemēram, ir apakšgrupa normatīvo aktu grozījumiem, ir operatīva vadības grupa, kuras pamatsastāvā ir Izglītības un zinātnes ministrijas un iestādes pārstāvji, uz konkrēto sanāksmi nepieciešamības gadījumā pieaicinot Valsts probācijas dienesta, Izglītības kvalitātes valsts dienesta vai citu institūciju pārstāvjus. Pamatojoties uz minētā Izglītības un zinātnes ministrijas rīkojuma 2. punktu, atbilstoši izskatāmajiem jautājumiem, darba grupas sanāksmēs var pieaicināt citus speciālistus un ekspertus, tādējādi starpinstitūciju sanāksmēs ir bijuši aicināti arī nevalstisko organizāciju pārstāvji, ārpusģimeņu aprūpes iestāžu vadītāji, Valmieras novada pašvaldības pārstāvji, nepieciešamības gadījumā paplašinot arī Izglītības un zinātnes ministrijas speciālistu dalību. Informējam, ka minētajās sanāksmēs parasti piedalās arī iestādes pārstāvji – direktora pienākumu izpildītāja, direktora vietniece mācību darbā, personāla speciālists, sociālais pedagogs (pieaicināti atkarībā no izskatāmā jautājuma), organizētas tikšanās pašā iestādē oktobrī un decembrī, darbinieku attālinātas kopsapulces novembrī (ņemot vērā ierobežojumus saistībā ar Covid-19 infekcijas gadījumiem iestādē).

Stabilizējot psihoemocionālo stāvokli, t.sk. īstenojot Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas un Jūsu norādīto psiholoģiskā atbalsta nepieciešamību audzēkņiem un personālam, iestādē turpina strādāt speciālisti, kuri atrasti pateicoties Valsts probācijas dienesta iesaistei un kuri veic krīzes intervences pasākumu īstenošanu, kas ietver sociālpsiholoģiska atbalsta sarunu īstenošanu ar iestādes izglītojamajiem un personālu – individuāli, grupās, sarunās ar valsts iestādēm, ar mērķi atrast risinājumus krīzes pārvarēšanai, iestādes darbības funkcionēšanai atbilstoši normatīvajiem aktiem un sociālās uzvedības korekcijas pasākumu pilnveidošanai.

2021. gada decembrī iestādes darbinieki piedalījās Latvijas Pašvaldību mācību centra īstenotajosursos, apgūstot zināšanas bērnu tiesību aizsardzības jomā, kā arī sadarbībā ar biedrību “Bona fide Latvia” personālam organizētas mācības, kurās iekļautas tādas tēmas kā komunikācija

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

un dialoga veidošana, konstruktīvas ikdienas sarunas ar sevi, kolēģiem, jauniešiem, kā atbalstīt sevi un vienam otru ikdienā, saprast konfliktu risināšanas prasmju jēgu un paņēmienus ikdienai u.c. Sadarbību ar minēto nevalstisko organizāciju ir plānots turpināt arī 2022. gadā, vienlaikus izskatot arī citus piedāvājumus, piemēram, no biedrības “Resiliences centrs”, kas īsteno rehabilitācijas pakalpojumus pusaudžiem ar uzvedības un saskarsmes grūtībām, mācības par tēmām, kas saistītas ar bērnības traumu ietekmi uz mentālo un fizisko veselību, emociju pašregulāciju, rīcības modeli agresijas situācijās u.c.

Līdz ar uzsāktās administratīvā pārkāpuma procesa lietas izbeigšanu, no 2021. gada 7. decembra iestādes direktora pienākumus veic iestādes direktora vietniece audzināšanas darbā. Stiprinot iestādes darbinieku un pedagogu sastāvu sociālās korekcijas izglītības programmas īstenošanai, meklēti risinājumi kvalificēta un pietiekama atbalsta personāla piesaistei, t.sk. psihologa, ārstniecības personas, narkologa, režīma uzraugu un internāta skolotāju piesaistei.

2021. gada 21. decembrī ir veikti grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 1. februāra noteikumos Nr. 88 “Sociālās korekcijas izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi”. Minētie Ministru kabineta noteikumu grozījumi nosaka atšķirīgu bērnu vērtēšanas kārtību, elastīgāku reaģēšanas veidu uz bērna uzvedību, paredzot gan sodus par pārkāpumiem, gan pamudinājumus par atbalstāmu uzvedību un iesaisti, precizē pārmeklēšanas un izolēšanas gadījumus, apmeklētāju un pienesumu pieņemšanu. Kā obligāts ir iekļauts starpinstiūciju darbs, kurā piedalās bērna likumiskais pārstāvis, bērna dzīvesvietas pašvaldības un citu instiūciju pārstāvji, kas ir iesaistīti bērna sociālās korekcijas darbā, un iestādes pārstāvji, lai saņemtu informāciju par uzvedības sociālās korekcijas programmas īstenošanu pašvaldībā, tajā skaitā minētajā programmā paredzēto uzdevumu izpildi un sadarbību ar bērna ģimeni, kā arī, lai informētu par iestādes sociālās korekcijas plānu, tajā paredzēto pasākumu izpildi un vienotos par bērna turpmāko darbību, viņam atgriežoties pašvaldībā.

2022. gadā ir plānots virzīt arī grozījumus likumā “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem”, lai pilnveidotu lēmuma par ievietošanu sociālās korekcijas izglītības iestādē izpildes papildnoteikumus, kā arī izvērtēt un nepieciešamības gadījumā grozīt citus iestādes darbību reglamentējošos normatīvos aktus, piemēram, Ministru kabineta 2018. gada 27. novembra noteikumos Nr. 747 “Noteikumi par valsts pamatzglītības standartu un pamatzglītības programmu paraugiem”, pārskatot sociālās korekcijas izglītības programmas īstenošanai nepieciešamā personāla pamatojumu.

Apzinot nepieciešamo finanšu līdzekļu apjomu, kas vajadzīgs iestādes darbības pilnveidei, kvalificēta atbalsta un uzraudzības personāla piesaistei vai pieejamības paplašināšanai, esošo darbinieku psiholoģiskajam atbalstam, 2022. gadā tiks izvērtēta informatīvā ziņojuma iesniegšana Ministru kabinetā attiecīgu finanšu līdzekļu pieprasīšanai.

Starpinstitucionālajā darba grupā tika diskutēts par iespējamo situāciju, ka, ņemot vērā personāla skaita izmaiņas, kas bija saistītas ar iestādes atstādinātajiem darbiniekiem, pamatojoties uz ierosinātajām administratīvā procesa lietām, kā arī to, ka daļa no darbiniekiem pēc 2021. gada 15. novembra neplānoja turpināt darbu Covid-19 pandēmijas ierobežojumu dēļ, iestāde atbilstoša personāla trūkuma dēļ nevarēs nodrošināt iestādes darbību, t.sk. iestādē ievieto bērnu tiesības, intereses, kā arī bērnu un darbinieku drošību. Izvērtējot šo risku, Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcija, piedaloties Izglītības un zinātnes ministrijas, Labklājības ministrijas, Tieslietu ministrijas, Izglītības kvalitātes valsts dienesta u.c. instiūciju pārstāvjiem 2021. gada 2. novembrī organizēja sanāksmi ar ārpusģimenes aprūpes iestādēm, no kurām nāk iestādē ievietotie bērni, un 2021. gada 3. novembrī ar iestādē ievietoto bērnu dzīvesvietu pašvaldībām. Sanāksmēs tika izrunāta iespējamā situācija un potenciālais algoritms, kāda varētu būt rīcība, ja iestāde nevarētu turpināt pildīt funkcijas un bērniem mācības iestādē tiktu pārtrauktas, kā arī, runājot par gadījumiem, kuros bērni uz laiku atgrieztos savās ģimenēs, tika norādīts, ka attiecīgās pašvaldības sociālajam dienestam ir jānovērtē bērna dzīvesvietas vides piemērotība un drošība.

Ņemot vērā iestādē izveidojušos situāciju 2021. gada novembra beigās, kuras rezultātā minētajai iestādei pieejamais pedagoģisko darbinieku un režīma uzraudzības darbinieku skaits

**DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU**

nebija pietiekams sociālā korekcijas izglītības iestādes funkciju izpildei un iestādē ievietoto bērnu tiesību ievērošanas nodrošināšanai, kā arī, ņemot vērā Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmajā daļā noteikto, ka tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras, ievērojot Izglītības likuma 36. panta trešajā daļā noteikto, ka izglītības programmas tiek īstenotas personas dzīvībai un veselībai drošos apstākļos, 55. panta 8. punktā noteikto, ka izglītojamajam ir tiesības uz dzīvībai un veselībai drošiem apstākļiem izglītības iestādē, kā arī pamatojoties uz Ministru kabineta 2021. gada 11. marta noteikumu Nr. 157 "Noteikumi par 2021./2022. mācību gada un mācību semestru sākuma un beigu laiku un brīvdieniem laiku" 9. punktu, iestāde, saskaņojot ar Izglītības un zinātnes ministriju, noteica, ka sociālās korekcijas izglītības iestādes audzēkņiem mācību process tiek pārtraukts līdz 2022. gada 5. janvārim, attiecīgi pagarinot 2021./2022. mācību gadu par minēto periodu. Par minēto situāciju iestāde izdeva 2021. gada 30. novembra rīkojumu Nr. 1.2/25 "Par sociālās korekcijas iestādes "Naukšēni" mācību procesa pārtraukšanu". Savukārt attiecībā uz 9. klases izglītojamajiem tiks veiktas nepieciešamības darbības, lai atbilstoši nodrošinātu valsts pārbaudes darbus par vispārējās pamatizglītības ieguvu.

Vienlaikus, ievērojot Ministru kabineta 2011. gada 1. februāra noteikumu Nr. 88 "Sociālās korekcijas izglītības iestādes iekšējās kārtības noteikumi" 35. punktu, arī šajā brīvlaikā bērniem ir pienākums reģistrēties dzīvesvietas pašvaldībā, līdz ņemot iestādes izziņu par atvaļinājuma piešķiršanu. Attiecīgi tika informētas bērna dzīvesvietas pašvaldības, ārpusģimenes aprūpes iestādes un Valsts policija.

- Pielikumā:
1. Izglītības un zinātnes ministrijas 2021. gada 1. novembra rīkojums Nr. 1-2e/21/368 "Par starpinstitucionālu darbu grupu" uz 2 (divām) lpp.
 2. Plāns pasākumu īstenošanai sociālās korekcijas izglītības iestādē "Naukšēni" uz 5 (piecām) lpp.
 3. Sociālās korekcijas izglītības iestādes "Naukšēni" 2021. gada 30. novembra rīkojums Nr. 1.2/25 "Par sociālās korekcijas iestādes "Naukšēni" mācību procesa pārtraukšanu" uz 1 (vienas) lpp.

Valsts sekretāre

L. Lejiņa

Treimane 67047924
sanita.treimane@izm.gov.lv